

בש"פ 8980/14 - מדינת ישראל נגד בדיר מונדר

בבית המשפט העליון
בש"פ 8980/14

לפני: כבוד השופט י' עמית

המבקשת: מדינת ישראל

נ ג ד

המשיב: בדיר מונדר

בקשה שיטית להארכת מעצר לפי סעיף 62 לחוק סדר
הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים),
התשנ"ו-1996 - ת"פ 42349-02-13 בבית משפט
השלום בפתח תקווה

תאריך הישיבה: י"ג בטבת התשע"ה (4.1.2015)

בשם המבקשת: עו"ד יורם הירשברג
בשם המשיב: עו"ד בני נהרי ועו"ד שוש חיון

החלטה

בקשה שיטית להארכת מעצרו של המשיב בתשעים ימים לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים).

1. העובדות הצריכות לענין נסקרו בהרחבה בהחלטתה של השופטת א' חיות, שניתנה בבקשת רשות לערור על החלטתו של בית המשפט המחוזי לקבל את ערר המדינה ולהורות על מעצרו של המשיב עד תום ההליכים במשפטו (בש"פ 2627/13) ובמספר החלטות שניתנו בבית משפט זה בבקשות להארכת מעצרו של המשיב (בש"פ 7567/13; בש"פ 985/14; בש"פ 2459/14; בש"פ 4700/14; בש"פ 6581/14). על כן אקצר בתיאור הדברים ובתיאור שרשרת ההליכים שהביאונו עד הלום.

2. כנגד המשיב הוגש בבית משפט השלום כתב אישום ביום 21.2.2013 המייחס לו יחד עם נאשמים נוספים,

עבירות רבות על חוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975 (להלן חוק מע"מ), פקודת מס הכנסה [נוסח חדש], התשכ"א-1971 (להלן: פקודת מס הכנסה). לפי עובדות האישום הראשון, ניכה העורר מס תשומות בספרי חברת תזקיקים אנרגיה בע"מ (נאשמת 4 בכתב האישום, להלן: החברה) על סמך חשבוניות פיקטיביות, שהוצאו לכאורה בגין דלקים שרכשה החברה, בסך כולל של כ-190 מליון ₪ (!!!) כשסכום המע"מ בגין עומד על סך של למעלה מ-26 מליון ₪. כתב האישום מייחס למשיב 97 עבירות של ניכוי מס תשומות שלא כדין, עבירות על סעיף 117(ב)(5) יחד עם סעיף 117(ב)(3) לחוק מע"מ; ניהול ספרים כוזבים, עבירה על סעיף 220(4) לפקודת מס הכנסה ועל סעיף 117(ב)(6) לחוק המע"מ; ושימוש במרמה בכוונה להתחמק ממס, עבירה על סעיף 220(5) לפקודת מס הכנסה וסעיף 117(ב)(8) לחוק המע"מ.

עובדות האישום השני נסבו על פעולות שביצעו המשיב וחלק מהנאשמים הנוספים כדי לכסות על העבירות המתוארות לעיל ולשבש את החקירה. לפי עובדות כתב האישום, לאחר שהמשיב נחקר על העבירות מושא האישום הראשון, הוא הוציא תעודות משלוח כוזבות, שידל אחרים לערוך תצהירים כוזבים ונקט במהלכים במרמה על מנת להביא לפירוק חברת דבי אנרגיה והובלה בע"מ (להלן: חברת דבי) בטענה שהאחרונה רכשה מהחברה דלקים בסך 112,935,158 ₪ ולא שילמה בגינם. לאחר פירוקה, רשם המשיב 15 חשבוניות זיכוי כוזבות בגין דלקים שלכאורה נמכרו לחברת דבי, כדי ללמד על חוב אבוד, ובכך לאזן בכזב עודף מלאי שנוצר בחברה עקב השימוש בחשבוניות הפיקטיביות. בגין מעשים אלו יוחסו למשיב עבירות של קבלת דבר במרמה, עבירה לפי סעיף 415 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין), רישום כוזב במסמכי תאגיד, עבירה לפי סעיף 423 לחוק העונשין, שלוש עבירות של שידול לשבועת שקר, עבירות לפי סעיף 239 לחוק העונשין, שיבוש מהלכי חקירה ומשפט, עבירה לפי סעיף 244 לחוק העונשין, וניהול פנקסי חשבוניות כוזבים במטרה להתחמק מתשלום מס, עבירה לפי סעיף 220(4) לפקודת מס הכנסה.

על פי עובדות האישום השלישי, במהלך חקירתו ברשויות המס הטיח המשיב קללות ועלבונות בחוקריו ובהזדמנות אחרת, בעת הבאתו לחקירה, תקף את החוקרים שנסעו עמו ברכב. בגין אלו, יוחסו למשיב עבירה של העלבת עובד ציבור, עבירה על סעיף 288 לחוק העונשין, ועבירה של תקיפת עובד ציבור, עבירה לפי סעיף 382א(ב) לחוק העונשין.

אקדים ואציין את נסיבותיו האישיות המיוחדות של המשיב כאדם עיוור מלידה, והוא ושני אחיו, אף הם עיוורים מלידה, נסתבכו בשעתו בפרשה של חדירה למחשבים וגניבת שיחות לחו"ל, בגינה נדון המשיב למאסר של חמש שנים.

3. הליכי מעצר: בראשית הדרך הורה בית משפט השלום על שחרורו של המשיב לחלופת מעצר. ביום 9.4.2013 קיבל בית המשפט המחוזי (השופט ד' צרפתי) את ערר המדינה בהדגישו את מסוכנותו של המשיב, נוכח היקפן האדיר של העבירות המיוחסות לו והתחכום הכרוך באופן ביצוען, לצד עברו הפלילי המכביד, ונוכח החשש לשיבוש הליכי משפט. בקשת רשות לערור שהגיש המשיב על החלטה זו נדחתה על ידי בית משפט זה ביום 1.5.2013 (בש"פ 2627/13 הנ"ל).

4. מעצרו של המשיב לאחר התקופה של תשעה חודשים בהם הוא שוהה במעצר הוארכה כבר חמש פעמים. בהחלטותיו של בית משפט זה, עמדו השופטים על הנסיבות האישיות המיוחדות של המשיב, אך נקבע כי מסוכנותו של המשיב, כפי שעולה מחומרת העבירות ומעברו הפלילי המכביד, והחשש לשיבוש הליכי משפט, מצדיקים את הארכת

מעצרו.

ביני לבני הגיש המשיב מספר בקשות לעיון חוזר בהחלטה למעצרו עד תום ההליכים, נוכח כרסום שחל לטענתו בראיות לכאורה, חלוף הזמן ממתן ההחלטה למעצרו עד תום ההליכים ואיון עילות המעצר. ביום 23.6.2014 נערך דיון באחת הבקשות לעיון חוזר שהגיש המשיב, ובית משפט קמא הורה על הגשת תסקיר עדכני. בהחלטתו מיום 5.8.2014, ולאחר שנערך דיון נוסף בבקשה, הורה בית משפט השלום על המשך מעצרו של המבקש על אף המלצת שירות המבחן להורות על שחרורו לחלופת מעצר, נוכח מסוכנותו של המשיב שלא ניתן לאיינה על דרך של חלופת מעצר.

5. ההליכים בתיק העיקרי: כתב האישום הוגש נגד המשיב ביום 21.2.2013, אך תחילת משפטו של המשיב התעכבה, ומספר דיונים נדחו לבקשתו על מנת לאפשר לו להסדיר את ייצוגו. פרשת התביעה החלה ביום 2.9.2013 והסתיימה ביום 26.6.2014. לעת הזאת, הסתיימה שמיעת עדויותיהם של 60 עדי תביעה והוגשו 370 מוצגים. נקבעו 10 דיונים לפרשת ההגנה, מתוכם שנים בוטלו, האחד עקב אי התייצבותו של עד והשני בשל דיון בבית משפט זה בבקשה החמישית להארכת מעצרו של המשיב. לענין פרשת ההגנה, המשיב הודיע כי הודעותיו מהוות תחליף לעדות ראשית והוא נחקר בחקירה נגדית בלבד. כמו כן, העידה, בחקירה ראשית ונגדית, נאשמת אחרת בתיק, ובימים אלו מעיד נאשם נוסף וקבועים עוד שני מועדי הוכחות ליום 7.1.2015 וליום 27.1.2015. מכאן הבקשה שלפני להארכת מעצר נוספת של המשיב, נוכח היקפן של העבירות המיוחסות למשיב, התחכום והשיטתיות בהן הן בוצעו, ונוכח עברו הפלילי המכביד.

6. המשיב התנגד לבקשה להארכת מעצרו ב-90 יום נוספים. לטענתו, אמורים להעיד עוד כארבעים עדי הגנה, ואך חלה התפתחות נוספת הנוגעת לעד מרכזי שנתפס לאחרונה ועקב כך הוגשה בקשה דחופה לקבלת חומרי חקירה חדשים. לטענת המשיב, הוא עצור מזה כשנתיים, וכבר בשלב זה ברור כי גם שתי הארכות נוספות לא תספקנה כדי לסיים את המשפט. עוד נטען, כי לאחר שנשמעו כבר כל עדי התביעה וגם כל הנאשמים העידו, פג החשש לשיבוש הליכי משפט; כי ההגנה מתנהלת ביעילות ואף הגישה לבית המשפט ולתביעה הצעה לייעול הדיון בדרך של הצגת מסמכים ומוצגים בהסכמה.

7. שני השיקולים המרכזיים שעל בית המשפט לשים נגד עיניו במסגרת סעיף 62 לחוק המעצרים הם רמת המסוכנות הנשקפת מהנאשם וקצב התקדמות המשפט. בין שני שיקולים אלה מתקיימת מעין "מקבילית כוחות" - ככל שההליך המשפטי מתארך, כך גובר אינטרס החירות של הנאשם וחזקת החפות ממנה הוא נהנה. עם זאת, חלוף הזמן כשלעצמו לא מאיין את משקל האינטרסים הציבוריים, ועל בית המשפט לבחון את התמונה בכללותה, על רקע השיקולים הנוספים.

8. לא אחד כי קשתה עלי ההחלטה במקרה דנן. המשיב שווה מזה כשנתיים במעצר, וכבר בשלב זה ברור כי הארכה הנדרשת אינה האחרונה. בנוסף, פחת לכאורה החשש לשיבוש הליכי משפט מן הטעם שעדי התביעה כבר נשמעו, ואף הנאשמים העידו.

אלא שלסופו של יום, הכף נוטה להארכת מעצרו של המשיב.

ראשית, המשפט מתנהל ביעילות בהתחשב בהיקפו של התיק.

שנית, הגם שכבר כעת ברור שתידרשנה הארכות נוספות הרי שמצויים אנו בעיצומה של פרשת ההגנה וסיומו של המשפט נראה באופק.

שלישית, ועיקרו של דבר, מסוכנותו של המשיב היא ייחודית. אין מדובר אך בהיקף האדיר של עבירות המס המיוחסות לו, מה שמעיד, כשלעצמו, על מסוכנותו. כפי שפורט בהחלטות הקודמות שניתנו בעניינו של המשיב, המדובר ב"שור מועד" עם עבר פלילי מכביד ביותר, שעל אף עונשי המאסר שריצה אינו נרתע מלחזור לסורו פעם אחר פעם, גם כאשר חרב המעצר והמאסר מתהפכת מעל ראשו. שיבוש הליכי החקירה על ידי הגשת בקשה כוזבת לפירוק חברה וזיוף לצורך שחרור בערבות של שותפו לעבירה, הן אך דוגמאות לדרך פעולתו המתוחכמת של המשיב.

המשיב עיוור, ובמצב הדברים הרגיל, ראוי היה ליתן משקל למגבלה כה קשה עודנו שוללים חירותו של אדם, בוודאי אדם שעדיין עומדת לו חזקת החפות. אלא ש"הערכאות השונות, אשר דנו בעניינו של המשיב, שבו ועמדו על יכולותיו הגבוהות של המשיב להערים על החוק ועל כך כי הוא 'ניחן ביכולות ובכשרונות יוצאי דופן, על אף נכותו, אותם הוא מנצל, לדאבון הלב, לקידום מטרות פליליות'" (החלטתו של השופט א' שהם בהארכת המעצר החמישית של המשיב בבש"פ 6581/14, פסקה 15). האישום השני המיוחס למשיב הוא אך דוגמה למהלכים בהם הוא נכון לנקוט ולחוסר הגבולות מצידו של המשיב, שנראה כי הפך את התרמית לדרך חיים. מכאן המסקנה אליה הגיע חברי, השופט צ' זילברטל, בהחלטתו בהארכת המעצר השלישית, ולפיה "ברי כי כמעט לא ניתן להפיג את מסוכנותו אלא בדרך של מעצר בפועל" (בש"פ 2549/14, פסקה 13).

מטבע הדברים, חלופת מעצר מבוססת על מידה של אמון בנאשם, שלא יחזור לסורו בעת שהותו במעצר הבית. האמון יכול ויתבסס על התרשמותו של בית המשפט כי הנאשם הפנים וניחם על מעשיו או שהנאשם הפנים את התוצאות הקשות מבחינתו אם וככל שיפר את תנאי החלופה. ברם, עברו של המשיב ודפוסי התנהלותו מעידים עליו כי אינו נופל לאחת משתי הקטיגוריות ואינו ראוי לאמון.

9. סופו של דבר, שאני נעתר לבקשה ומורה על הארכת מעצרו של המשיב ב-90 ימים, החל מיום 9.1.2015 או עד למתן פסק דין בת"פ 42349-02-13 בבית משפט השלום בפתח תקווה, לפי המוקדם ביניהם.

ניתנה היום, י"ד בטבת התשע"ה (5.1.2015).

ש ו פ ט